

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Martiny Vernerové a JUDr. Jiřího Derfla ve věci

žalobkyně: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, IČO: 41197518,**
sídlem Orlická 2020/4, 130 00 Praha 3,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje,**
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2022, č. j. KUUK/097007/2022,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 22. 6. 2022, č. j. KUUK/097007/2022, a usnesení Městského úřadu Litvínov ze dne 8. 2. 2022, č. j. MELT/9632/2022-13, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2022, č. j. KUUK/097007/2022, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil usnesení Městského úřadu Litvínov (dále jen „městský úřad“) ze dne 8. 2. 2022, č. j. MELT/9632/2022-13, vypravené dne 15. 2. 2022 (*žalovaný ve svém rozhodnutí nesprávně uvedl, že se jedná o rozhodnutí ze dne 15. 2. 2022; tato zjevná nesprávnost však nemá vliv na*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zákonnost a přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, pozn. soudu). Tímto usnesením městský úřad v souladu s § 28 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) vyslovil, že žalobkyně není účastníkem řízení (poškozeným) ve věci přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se měl dopustit T. K., narozen X, jako řidič motocyklu Kawasaki Ninja RZ X, dne 26. 7. 2020 v 14:00 hodin na silnici č. II/271 ve směru jízdy na obec Klíny tím, že nepřizpůsobil rychlost vozidla svým schopnostem, vlastnostem vozidla, dopravně technickému stavu pozemní komunikace a povětrnostním podmínkám, při projíždění pravotočivé zatáčky dostal smyk, s motocyklem spadl na vozovku a havaroval vlevo mimo komunikaci; tedy způsobil dopravní nehodu s nezjištěným zraněním spolujezdce mladistvého A. P., s vlastním lehkým zraněním a s hmotnou škodou v odhadnuté výši 20 000 Kč. Současně se žalobkyně v žalobě domáhala toho, aby soud zrušil také zmíněné usnesení městského úřadu a aby uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně uvedla, že jí byla způsobena škoda shora popsaným protiprávním jednáním T. K. Žalobkyně uhradila smluvním zdravotnickým zařízením zdravotní péči, která byla v souvislosti s uvedenou dopravní nehodou zraněnému A. P. poskytnuta, a podle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejném zdravotním pojištění“) jí tak vznikl nárok na náhradu těchto nákladů vůči T. K. Podotkla, že podle § 70 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) uplatnila nárok na náhradu škody u městského úřadu. Městský úřad ani žalovaný však žalobkyni postavení poškozeného v řízení o přestupku nepřiznali.
3. Žalobkyně konstatovala, že nárok na náhradu škody v řízení o přestupku uplatnila řádně a včas, včetně listin dokládajících výši škody za pojištěnce A. P., kterému bylo způsobeno zranění ze strany třetí osoby – T. K. Poznamenala, že na zdravotní služby poskytnuté pojištěnci musela vynaložit částku 5 567 Kč. Podle žalobkyně musely být tyto prostředky vynaloženy v důsledku protiprávního jednání, tedy v přímé souvislosti s ním, a proto žalobkyni náleží statut poškozeného podle § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky. Dodala, že nárok na náhradu škody není odvozeným nárokem, ale přímou škodou, kterou musí zdravotní pojišťovna vždy vynaložit. Žalobkyně připomněla, že se nejedná o komerční pojištění, tudíž škoda nepřechází z poškozeného (pojištěnce) na zdravotní pojišťovnu. K výkladu pojmu škoda odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 1970, sp. zn. Cpj 87/70.
4. Za zcestnou označila žalobkyně konstrukci městského úřadu a žalovaného, že ji nelze uznat jako účastníka řízení v postavení poškozeného, neboť svůj nárok může uplatnit u pojišťovny, se kterou má provozovatel vozidla uzavřenu smlouvu. Podotkla, že správní řád ani zákon o odpovědnosti za přestupky nic takového neupravují. K odkazu správních orgánů na § 6 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojištění odpovědnosti“) žalobkyně upozornila na dikci tohoto ustanovení s tím, že z něj nelze dovodit povinnost komerční pojišťovny jako

pojistitele hradit uplatněný nárok ze strany zdravotní pojišťovny a rovněž není zřejmé, kde je takový postup upraven.

5. S poukazem na znění § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky žalobkyně uvedla, že předmětná škoda nebyla ani nemohla být uplatněna jiným způsobem v občanskoprávním či jiném řízení, neboť žalobkyně nedisponovala zásadními informacemi o tom kdy, kde, jakým způsobem a kdo zranění poškozenému způsobil. Dodala, že pro uplatnění požadavku na náhradu škody u komerční pojišťovny je zpravidla nutné pravomocné rozhodnutí soudu nebo správního orgánu, aby byl splněn požadavek „*prokázaného nároku*“. Žalobkyně podotkla, že není zřejmé, z jakého titulu jí správní orgány určovaly způsob, jakým má požadavek na náhradu škody uplatnit.
6. Podle žalobkyně městský úřad ve svém rozhodnutí zcela opomněl § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Na podporu svých tvrzení žalobkyně poukázala na závěry rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2020, č. j. 10 A 76/2018-29, a na rozhodnutí Ministerstva dopravy č. j. MD ČR-507-2018-160SPR-7, které zdravotní pojišťovně přiznalo postavení poškozeného – účastníka řízení o přestupku v obdobné věci.

Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. K žalobkyni zmíněnému rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2020, č. j. 10 A 76/2018-29, podotkl, že v daném případě se jednalo o přestupek proti občanskému soužití podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o některých přestupcích“), kdy tato právní úprava nezná podobný institut, jakým je pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla, vztahující se k přestupkům podle zákona o silničním provozu. Žalovaný uvedl, že s projednáváním přestupků podle zákona o silničním provozu, v jejichž důsledku byla třetí osobě způsobena újma na zdraví, souvisí § 6 odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti, přičemž tento zákon je *lex specialis* ve vztahu k právní úpravě veřejného zdravotního pojištění. Podle žalovaného z dikce § 6 odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti rovněž vyplývá soukromoprávní vztah mezi pojišťovnou, se kterou pojištěný uzavírá smlouvu o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla, a příslušnou zdravotní pojišťovnou, která uplatňuje prokázaný nárok na náhradu nákladů vynaložených na zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění. Zdravotní pojišťovna se proto podle žalovaného nemůže připojit do řízení o přestupku v postavení poškozeného. Žalovaný dodal, že § 6 odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti nelze přehlížet, jelikož *ad absurdum* by správní orgán projednávající přestupek podle zákona o silničním provozu musel vždy zjišťovat, zda a u které zdravotní pojišťovny je tato osoba pojištěna, a následně dotčenou zdravotní pojišťovnu poučit o možnosti přihlásit se do správního řízení v postavení poškozeného; předmětné ustanovení by se tak stalo marginálním. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Posouzení věci soudem

8. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.
9. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

10. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Soud připomíná, že rozhodnutí o odvolání proti usnesení o tom, zda osoba je, či není účastníkem správního řízení, není rozhodnutím vyloučeným ze soudního přezkumu. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu nelze rozhodnutí o účastenství podle § 28 odst. 1 správního řádu považovat za úkon, jímž se upravuje vedení řízení před správním orgánem, protože se jím s konečnými účinky určuje, zda určitá osoba účastníkem řízení je, či není (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2015, č. j. 9 As 222/2014-147, publ. pod č. 3288/2015 Sb. NSS, ze dne 31. 10. 2008, č. j. 2 As 12/2008-63, či ze dne 28. 3. 2007, č. j. 3 As 74/2006-61, publ. pod č. 1236/2007 Sb. NSS).
12. Předmětem soudního přezkumu v projednávané věci je posouzení právní otázky, zda žalobkyně, která v rámci řízení o přestupku podle zákona o silničním provozu vedeného proti obviněnému T. K. uplatnila u městského úřadu nárok na náhradu škody spočívající v nákladech vynaložených podle § 55 odst. 1 zákona veřejném zdravotním pojištění, měla být považována za poškozenou podle § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy za účastníka přestupkového řízení.
13. Soud podotýká, že v projednávané věci není sporu o skutkových otázkách, ale sporná je toliko výše popsaná právní otázka podmínek postavení zdravotní pojišťovny jako poškozené v přestupkovém řízení o přestupku podle zákona o silničním provozu. Soud předně uvádí, že obecnou otázkou postavení zdravotní pojišťovny jako poškozené v přestupkovém řízení se zabýval Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 27. 2. 2020, č. j. 10 A 76/2018-29, publ. pod č. 4026/2020 Sb. NSS, jehož závěry jsou žalobkyni i žalovanému známy. Městský soud v Praze jednoznačně konstatoval, že „[p]rávo zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů vynaložených na péči o pojištěnku, která byla zraněna v důsledku přestupkového jednání obviněného (§ 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění), zakládá účastenství zdravotní pojišťovny jako poškozené v řízení o přestupku obviněného.“ S těmito závěry se zdejší soud plně ztotožňuje a v dalším odůvodnění z nich vychází. Soud však zároveň uvádí, že v projednávaném případě se oproti případu řešenému Městským soudem v Praze jednalo o přestupek podle zákona o silničním provozu, k čemuž vznesly strany novou argumentaci týkající se aplikace § 6 odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti.
14. Soud připomíná, že podle § 68 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky je účastníkem řízení o přestupku i poškozený, a to v části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.
15. Z § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že „[s]právní orgán bezodkladně vyrozumí o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo uplatnit nárok na vydání bezdůvodného obohacení a o nařízeném ústním jednání osobu, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku obohatil, pokud je mu tato Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

osoba známa. Současně tuto osobu poučí, že nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení může uplatnit nejpozději při prvním ústním jednání nebo v jiné lhůtě, kterou jí určí. Pokud by vyrozumění osoby podle věty první bylo spojeno s neúměrnými obtížemi nebo náklady, doručí je správní orgán veřejnou vyhláškou; ustanovení § 66 se nepoužije.“

16. Podle odstavce 2 téhož ustanovení platí, že „[o]soba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku bezdůvodně obohatil, se stává poškozeným uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení. Nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení může uplatnit u správního orgánu nejpozději při prvním ústním jednání nebo ve lhůtě určené správním orgánem, nekoná-li se ústní jednání, nebylo-li již o tomto nároku rozhodnuto v občanskoprávním nebo jiném řízení, nebo pokud takové řízení neprobíhá. Jestliže osoba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku bezdůvodně obohatil, uplatnila nárok na náhradu této škody nebo nárok na vydání takového bezdůvodného obohacení v předcházejícím trestním řízení o totožném skutku, stává se poškozeným zahájením řízení.“
17. Z § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění plyne, že „[p]říslušná zdravotní pojišťovna má vůči třetí osobě právo na náhradu těch nákladů na hrazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci. Náhrada podle věty první je příjmem fondů zdravotní pojišťovny.“
18. Jak bylo naznačeno výše, v nyní posuzované věci postupoval městský úřad podle § 28 odst. 1 správního řádu. Podle tohoto subsidiárně aplikovatelného ustanovení (srov. § 51 zákona o odpovědnosti za přestupky) je za účastníka v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak. O tom, zda osoba je, či není účastníkem, vydá správní orgán usnesení, jež se oznamuje pouze tomu, o jehož účasti v řízení bylo rozhodováno, a ostatní účastníci se o něm vyrozumí. Postup podle předchozí věty nebrání dalšímu projednávání a rozhodnutí věci.
19. Smyslem § 28 odst. 1 správního řádu je, aby v případě pochybností bylo již v průběhu řízení postaveno najisto, zda určitá osoba má, či nemá postavení účastníka řízení. Dané ustanovení bylo aplikováno v probíhajícím správním řízení, ve kterém o sobě žalobkyně tvrdila, že je účastníkem řízení, ale o takovém jejím postavení existovaly pochybnosti. Výrok daného usnesení pak určí, zda bude v řízení s touto osobou pokračováno, nebo pro ni bude účast v řízení ukončena. Soud k uvedenému poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2017, č. j. 9 As 154/2016-31, podle něhož „je třeba také mít na paměti, že ,k tomu, aby měl určitý subjekt postavení účastníka řízení, postačí pouhý (hmotněprávní) předpoklad existence jeho práv, právem chráněných zájmů nebo povinností, o kterém bude teprve jednáno‘ [srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2001, sp. zn. I. ÚS 600/99 (N 159/24 SbNU 167)]. Obdobně i Nejvyšší správní soud má za to, že podmínkou účastenství v řízení není vyhovění věcným námitkám uplatněným účastníkem. Pro úspěšnost námítky vztahující se k účastenství proto postačuje potence dotčení práva (srov. rozsudek ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 80/2008-68, č. 1787/2009 Sb. NSS). Smyslem účastenství v řízení je tedy naplnění požadavku, aby každý měl možnost vyjádřit se k tomu, co se jej týká. Proto také platí, že ,kdo je účastníkem řízení, vymezuje sice správní řád, ale odpověď na to, koho svou definicí správní řád za účastníka řízení povolává, dávají předpisy hmotného práva‘ (srov. rozsudek kasačního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 A 31/2001-91, č. 683/2005 Sb. NSS). Správní orgán nerozhoduje konstitutivně o tom, kdo je či není účastníkem řízení, ale při rozhodování dle § 28

... [správního řádu] pouze deklaruje tuto skutečnost. Důkazní břemeno v tomto směru tíží správní orgán.“

20. Soud podotýká, že v řízení o přestupku je okruh účastníků vymezen zvláštním právním předpisem, konkrétně § 68 zákona o odpovědnosti za přestupky (srov. rovněž § 27 odst. 3 první větu správního řádu). Zákonodárce přitom vedle obviněného, který se účastní celého přestupkové řízení a rozsah jeho účastenství není z povahy věci nijak omezen, počítá s dalšími účastníky s diferencovaným rozsahem účastenství, když předpokládá, že poškozený a vlastník věci, která může být nebo byla zabráná, se mohou účastnit té části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody, či která se týká zabrání věci nebo náhradní hodnoty.
21. V projednávané věci panuje mezi účastníky konkrétně spor o tom, zda lze žalobkyni jako zdravotní pojišťovnu, jež v rámci řízení o přestupku uplatnila nárok na náhradu škody spočívající v nákladech vynaložených podle § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění, považovat za poškozeného ve smyslu § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky. Jinak řečeno, pro závěr o tom, zda žalobkyni svědčilo postavení účastníka řízení o přestupku, je třeba posoudit, zda byla žalobkyni v důsledku úhrady nákladů podle § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění způsobena spácháním přestupku škoda ve smyslu § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky.
22. Charakterem nároku založeného v § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění se v minulosti opakovaně zabývaly trestní soudy, přičemž dovodily, že tento nárok je svou povahou nárokem na náhradu škody. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 18. 2. 2003, sp. zn. 4 Tz 4/2003, uzavřel, že „[p]rávo zdravotní pojišťovny na náhradu škody spočívající v tom, že pojišťovna uhradila náklady na léčení svého pojištěnce v příčinné souvislosti s tím, že mu bylo zaviněným protiprávním jednáním třetí osoby způsobeno poškození na zdraví, je zakotveno v ustanovení § 55 odst. 1 zák. č. 48/1997 Sb. Nejedná se tedy o nárok na náhradu škody na zdraví poškozeného podle občanského zákoníku, ale jde o speciálním právním předpisem založený samostatný nárok zdravotní pojišťovny vůči třetím osobám (s nimiž není ve smluvním vztahu) na náhradu jí vynaložených nákladů zdravotní péče, jsou-li zákonné předpoklady splněny (viz též Rc 30/2002). Nárok zdravotní pojišťovny podle § 55 odst. 1 zák. č. 48/1997 Sb., byť je nazýván regresní náhradou, je nejen podle slov zákona, ale i svou povahou nárokem na náhradu škody, spočívající v tom, že pojišťovna uhradila náklady na léčení svého pojištěnce v příčinné souvislosti s tím, že mu bylo zaviněným protiprávním jednáním třetí osoby způsobeno poškození zdraví. Též za účinnosti dřívějších právních předpisů, jež upravovaly obdobný nárok (tehdy státu) na regresní náhradu, vycházela judikatura z toho, že takový nárok je samostatným nárokem na náhradu škody (srov. stanovisko býv. Nejvyššího soudu ČR pod Rc 55/1971).“
23. Trestní soudy tedy v tomto směru ustáleně judikují, že práva poškozeného, včetně uplatnění nároku na náhradu škody ve smyslu § 43 odst. 3 trestního řádu, může v trestním řízení vedeném pro trestný čin, jímž bylo ublíženo na zdraví, vykonávat rovněž zdravotní pojišťovna, avšak teprve tehdy, jestliže alespoň zčásti uhradila náklady léčení osoby, jež újmu na zdraví utrpěla (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 1. 1997, sp. zn. 4 To 22/97, publ. pod č. 25/1998 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu).
24. Soud přitom nepřehlédl, že i přes změnu v dikci § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění, provedenou zákonem č. 137/2008 Sb., trestní soudy z uvedeného pravidla vycházejí i ve své recentní rozhodovací praxi, aplikují z něj vyplývající východiska týkající se povahy nároku podle § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění i na

právní vztahy vzniklé po 1. 6. 2008 a považují zdravotní pojišťovny, jež uhradily náklady na léčení svého pojištěnce v příčinné souvislosti s tím, že mu byla zaviněným jednáním třetí osoby způsobena újma na zdraví, za poškozeného, a tedy účastníka trestního řízení (za všechny srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 13. 8. 2014, sp. zn. 5 Tdo 797/2014, ze dne 1. 6. 2016, sp. zn. 3 Tdo 594/2016 či ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 8 Tdo 46/2013).

25. Podle názoru zdejšího soudu neexistuje jediný rozumný důvod, pro který by shora uvedené závěry vyplývající z rozhodovací praxe trestních soudů, týkající se charakteru nároku zdravotní pojišťovny podle § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění, neměly být aplikovány na nyní projednávanou věc, uplatnila-li žalobkyně v řízení o přestupku nárok právě podle naposledy uvedeného ustanovení spočívající v újmě vzniklé jí v důsledku vynaložení nákladů na léčení svého pojištěnce, a to v (tvrzené) příčinné souvislosti s jednáním obviněného z přestupku.
26. K této otázce se ostatně vyjádřil také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 Ads 14/2021-60, v němž vyslovil, že z § 55 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění nevyplývá povinnost sdělit zdravotní pojišťovně identifikační údaje o osobě, u které je důvodné podezření, že způsobila úraz nebo jiné poškození zdraví. V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud současně poukázal na to, že „... *nesdělení identifikačních údajů domnělého škůdce nevede k znemožnění uplatnění regresního nároku stěžovatelkou. Stěžovatelka [Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky] má jak v trestním řízení, tak v přestupkovém řízení postavení poškozené osoby (účastníka přestupkového řízení, resp. strany trestního řízení), kteréžto jí zaručuje rozsáhlá práva. Mezi tyto patří vedle práva nahlížet do spisu i právo být bez nutnosti vlastního aktivního postupu vyrozuměn o některých zásadních skutečnostech ze strany orgánů činných v trestním řízení [viz např. § 176 odst. 1 či § 196 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)], resp. orgánů projednávajících přestupek (viz např. § 70 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Stěžovatelka v postavení poškozené tak má právo být informována mj. právě i osobě, která důvodně způsobila úraz či jiné poškození zdraví. Není tedy pravdou, že by stěžovatelka za účelem zjištění identifikace škůdce byla vždy povinna sama nahlédnout do související spisové dokumentace.*“ Také Nejvyšší správní soud tedy potvrdil, že zdravotní pojišťovna může s ohledem na svůj regresní nárok vůči obviněnému z přestupku (tedy po uhrazení nákladů zdravotní péče o svého pojištěnce, jemuž měl obviněný z přestupku ublížit na zdraví) uplatňovat práva poškozeného v přestupkovém řízení.
27. Soud se dále zabýval argumentací žalovaného a městského úřadu, podle které se výše uvedené závěry vyslovené v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2020, č. j. 10 A 76/2018-29, na nyní projednávaný případ nevztahují, jelikož má přednost aplikace § 6 odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti.
28. Podle § 6 odst. 4 tohoto zákona platí, že „[p]ojištěný má dále právo, aby pojistitel za něj uhradil příslušnou zdravotní pojišťovnou uplatněný a prokázaný nárok na náhradu nákladů vynaložených na zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, jestliže zdravotní pojišťovna vynaložila tyto náklady na zdravotní péči poskytnutou poškozenému, pokud ke škodné události, ze které tato újma vznikla a kterou je pojištěný povinen nahradit, došlo v době trvání pojištění odpovědnosti, s výjimkou doby jeho přerušení. To platí obdobně i v případě regresní náhrady předepsané k úhradě pojištěnému podle zákona upravujícího nemocenské pojištění a v případě úhrady nákladů hasičského záchranného sboru nebo jednotek sborů dobrovolných hasičů obce podle § 3a odst. 3.“

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

29. Soud předně konstatuje, že ve věci řešené Městským soudem v Praze byl spáchán přestupek podle zákona o některých přestupcích. V nyní projednávaném případě se přestupce dopustil přestupku podle zákona o silničním provozu. Tato odlišnost však podle názoru soudu nemá vliv na výše uvedené judikurní závěry týkající se práva zdravotní pojišťovny uplatnit nárok na náhradu škody v řízení o přestupku. Výše citovaný § 6 odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti toliko stanoví právo pojištěného (přestupce), aby za něj pojistitel (pojišťovna, u níž má sjednáno pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, tzv. povinné ručení) uhradil zdravotní pojišťovnou uplatněný a prokázaný nárok na náhradu nákladů, které vynaložila. Nijak však nestanoví povinnost zdravotní pojišťovny obrátit se přímo na pojistitele přestupce s nárokem na pojistné plnění. Jelikož se jedná o soukromoprávní nárok zdravotní pojišťovny, záleží pouze na jejím uvážení, zda se obrátí přímo na pojistitele s nárokem na pojistné plnění nebo zda bude po samotném přestupci požadovat náhradu škody či zda požadavek na náhradu škody uplatní v rámci přestupkového řízení, a to přistoupením k řízení jakožto poškozený. Na právo zdravotní pojišťovny přihlásit se v pozici poškozeného do řízení o přestupku nemá vliv, zda ke spáchání přestupku došlo podle zákona o některých přestupcích či podle zákona o silničním provozu, jelikož neexistuje právní úprava, která by toto právo zdravotní pojišťovny vylučovala.
30. Stejně tak nemohl soud přisvědčit názoru žalovaného, že zákon o pojištění odpovědnosti je *lex specialis* k právní úpravě veřejného zdravotního pojištění obsažené v zákoně o veřejném zdravotním pojištění. Jak již soud výše uvedl, předmětné ustanovení zákona o pojištění odpovědnosti pouze stanoví právo pojištěného, aby za něj pojistitel uhradil náklady vynaložené zdravotní pojišťovnou, avšak nijak neupravuje práva a povinnosti zdravotní pojišťovny tak, jak je stanoví zákon o veřejném zdravotním pojištění, a zejména neukládá zdravotní pojišťovně povinnost uplatnit svůj nárok u příslušné komerční pojišťovny. V žádném případě proto nelze tvrdit, že § 6 odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti se aplikuje přednostně před zákonem o veřejném zdravotním pojištění a je schopný vyloučit aplikaci právní úpravy v tomto právním předpisu.
31. Na okraj zdejší soud poznamenává, že také Krajský soud v Praze dospěl ve svém rozsudku ze dne 5. 11. 2021, č. j. 51 A 53/2021-42, k závěru, že zdravotní pojišťovna může uplatňovat postavení poškozeného i v řízení o přestupku podle zákona o silničním provozu.
32. S ohledem na shora uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žalobkyně naplnila zákonné podmínky pro to, aby v řízení o přestupku vystupovala v postavení poškozeného, když podle § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění uplatnila nárok na náhradu škody v řízení o přestupku před městským úřadem. Soud opakuje, že není rozhodné, podle jakého zákona došlo ke spáchání přestupku, a tudíž žalovaný postupoval nezákonně, když žalobkyni odepřel postavení poškozené v přestupkovém řízení s odůvodněním, že v dané věci má přednost aplikace § 6 odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti. Tímto postupem žalovaný způsobil nezákonnost napadeného rozhodnutí.
33. Soud tedy shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí žalovaného podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil. Vzhledem k tomu, že se zjištěná nezákonnost projevila již v řízení před městským úřadem, soud v souladu s § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil také jeho výše specifikované usnesení. Zároveň soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.

34. Vzhledem k tomu, že žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě v celkové výši 3 000 Kč. Náhrada odpovídá toliko zaplacenému soudnímu poplatku ve výši 3 000 Kč za podání žaloby, jelikož žalobkyni, která nebyla v soudním řízení zastoupena, podle obsahu soudního spisu žádné další náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 15. listopadu 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu